

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ**

Zagreb, rujan 2012.

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona, sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o sudovima za mladež („Narodne novine“, br. 84/11, u daljnjem tekstu: ZSM/11) donesen je 12. srpnja 2011. U listopadu 2011. donijet je Kazneni zakon („Narodne novine“, br. 125/11, u daljnjem tekstu: KZ/11) koji stupa na snagu 1. siječnja 2013. Kako je odredbe važećeg ZSM/11 trebalo uskladiti sa KZ/11, a provođenje Zakona u praksi je ukazivalo na potrebu preciziranja pojedinih odredbi u cilju njihove učinkovitije primjene, pristupilo se izmjenama i dopunama ZSM/11 na način kako slijedi.

Usklađivanje s Kaznenim zakonom

Usklađivanje s Kaznenim zakonom provedeno je u odredbama ZSM/11 koje propisuju primjenu sigurnosnih mjera prema maloljetnicima i katalog kaznenih djela na štetu djece.

Člankom 65. KZ/11 uz sigurnosne mjere propisane važećim KZ/97 propisane su i neke nove. Slijedom navedenog, bilo je potrebno intervenirati u važeću odredbu ZSM/11 koja propisuje primjenu sigurnosnih mjera prema maloljetnicima. Propisane su specifičnosti, vrste sigurnosnih mjera koje se maloljetniku mogu izreći uz zavodsku odgojnu mjeru ili kaznu maloljetničkog zatvora, precizirano je trajanje sigurnosnih mjera obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti iz KZ/97 te je propisano da se na trajanje i ispitivanje opravdanosti primjene sigurnosnih mjera iz KZ/11 primjenjuju odredbe tog Zakona.

U odnosu na kataloga kaznenih djela na štetu djece, uz katalog naveden u važećoj odredbi ZSM/11 u kojem su navedena kaznena djela na štetu djece iz KZ/97 propisan je i katalog kaznenih djela na štetu djece iz KZ/11. Na navedeni način izbjeći će se poteškoće u praksi glede primjene Kaznenog zakona na svaki pojedini slučaj, osobito kod kaznenih djela koja zadiru u seksualnu sferu i propisana su u glavama XVI. i XVII. KZ/11. Naime, ova su kaznena djela značajno izmijenjena u odnosu na istovrsna kaznena djela iz KZ/97.

Unaprjeđenje zakonskih odredbi sukladno potrebama prakse

S obzirom na uočene probleme u praksi, precizirana je odredba koja propisuje postupak suda pri izricanju jedinstvene kazne maloljetničkog zatvora za stjecaj kaznenih djela. Naime, specifičnost izricanja maloljetničkog zatvora za stjecaj kaznenih djela (članak 26. ZSM/11) je da sud izriče jedinstvenu kaznu maloljetničkog zatvora bez prethodnog utvrđivanja kazne za svako pojedino djelo. Na navedeni način izbjegnuta je opasnost koja je postojala u izričaju važeće odredbe, odnosno da sud primjeni odredbu o stjecaju iz Kaznenog zakona.

Precizirana je odredba o materijalnopravnoj svrhovitosti. Propisano je da se punoljetnoj osobi za kazneno djelo što ga je počinila kao stariji maloljetnik, a koja u vrijeme suđenja nije navršila dvadeset i jednu godinu života može izreći i odgojna mjera upućivanja u disciplinski centar. Na navedeni način omogućena je bolja individualizacija sankcije kao i mogućnost da sud intervenira u slučaju kada osoba svojom krivnjom ne izvršava izrečene posebne obveze, odnosno odbija ili ometa izvršavanje odgojne mjere pojačanog nadzora.

Iz navedenih razloga, jednako je precizirana i odredba koja propisuje primjenu maloljetničkog prava na mlade punoljetne počinitelje kaznenih djela.

Precizirana je odredba ZSM/11 koja propisuje uhićenje maloljetnika i postupak nakon njegovog uhićenja. Propisane su alternativne mogućnosti postupanja državnog odvjetnika kojeg je pritvorski nadzornik obavijestio o uhićenju maloljetnika, da može naložiti njegovo puštanje na slobodu ili dovođenje sucu za mladež radi ispitivanja. To je bilo potrebno učiniti, jer se u praksi događalo da je državni odvjetnik nalagao dovođenje uhićenog maloljetnika sucu za mladež radi ispitivanja i u slučajevima kada za uhićenog maloljetnika neće predlagati određivanja pritvora ili istražnog zatvora.

Da bi se izbjeglo ponovno ispitivanje maloljetnika od strane državnog odvjetnika, a koji je već bio ispitan, precizirana je odredba koja se odnosi na postupanje državnog odvjetnika u prethodnom postupku – ispitivanje maloljetnika kao prva dokazna radnja.

Zbog navedenih razloga, precizirana je i odredba koja se odnosi na primjerice neposredni prijedlog. Sada se izričito otklanja potreba ponovnog ispitivanja maloljetnika od strane državnog odvjetnika, ako je već bio ispitan od strane suca za mladež.

U odnosu na postupak po pravnim lijekovima, precizirana je odredba koja propisuje postupak suda drugog stupnja povodom podnesene žalbe maloljetnika koji se prije njezine pravomoćnosti nalazi na izvršavanju zavodske odgojne mjere. Naime, drugostupanjski sud dužan je u slučaju ukidanja odluke suda prvog stupnja ispitati postojanje razloga da se maloljetnik privremeno smjesti u ustanovu socijalne skrbi ili da mu se odredi istražni zatvor, u kojem slučaju će donijeti rješenje, ili će naložiti njegovo puštanje na slobodu. Na navedeni način izbjeći će se da maloljetnik usprkos ukidanoj odluci, kada nema uvjeta za njegov smještaj u ustanovu socijalne skrbi ili za određivanje istražnog zatvora nezakonito ostaje u odgojnom zatvoru.

Precizirana je odredba koja propisuje primjenu maloljetničkog prava na mlade punoljetne osobe u dijelu koji se odnosi na postupak povodom izjavljene žalbe. Propisano je da drugostupanjski sud može mlađem punoljetniku koji je u vrijeme suđenja navršio dvadeset i tri godine života izreći kaznu zatvora ili uvjetnu osudu i kada je žalba izjavljena samo u njegovu korist. Dakle, na mlađeg punoljetnika će se u situaciji kada je izašao iz sfere primjene maloljetničkog sudovanja, jer je navršio dvadeset i tri godine života primijeniti opće pravo. Na navedeni način omogućena je u potpunosti primjena temeljne odredbe Kaznenog zakona o primijeni kaznenopravne prisile prema svakom tko svojim ponašanjem povrjeđuje ili ugrožava osobne slobode i prava čovjeka te druga prava i društvene vrijednosti zajamčene i zaštićene Ustavom Republike Hrvatske i međunarodnim pravom.

Navedenim izmjenama, kroz usklađivanje sa KZ/11, odnosno preciziranjem pojedinih odredbi ZSM/11 radi uspješnije primjene u praksi, unaprijedit će se provođenje kaznenih postupaka prema maloljetnicima, protiv mlađih punoljetnika i odraslih počinitelja kaznenih djela na štetu djece.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Nisu potrebna dodatna sredstva u Državnom proračunu za primjenu Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež. U smislu provedbe ovog Zakona sva sredstva osigurava Ministarstvo pravosuđa. Naime, člankom 21. stavkom 2., Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", br. 33/112) propisano je da izvršavanje odgojnih mjera i mjera obiteljskopravne zaštite određenih sudskom odlukom te naknade stručnim radnicima koji provode medijaciju terete sredstva Ministarstva pravosuđa. Slijedom navedenog, Ministarstvo socijalne politike i mladih te Ministarstvo zdravlja u fiskalnom smislu ne sudjeluju u provedbi ovog zakona.

IV. TEKST ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ

Članak 1.

U Zakonu o sudovima za mladež ("Narodne novine", br. 84/11.) u članku 10. stavku 9 riječi: „a obveze iz točke 14. i 15. stavka 2. ovog članka nadzire policija“ zamjenjuju se riječima: „iz točke 14. stavka 2. ovog članka nadležna ustanova za osposobljavanje vozača, a iz točke 15. stavka 2 ovog članka policija.“

Članak 2.

U članku 25. stavku 3. riječi: „(članka 56. Kaznenog zakona)“ zamjenjuju se riječima: „(prema Kaznenom zakonu)“;

Članak 3.

U članku 29. stavku 3. iza riječi: „stjecaj kaznenih djela“ dodaju se riječi: „iz članka 26. ovog Zakona.“

Članak 4.

Članak 31. mijenja se i glasi:

„(1) Prema maloljetniku sud može uz odgojnu mjeru ili kaznu maloljetničkog zatvora izreći sigurnosne mjere sukladno odredbama Kaznenog zakona. Sigurnosna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana i zabrane približavanja može biti izrečena samo uz zavodsku odgojnu mjeru ili kaznu maloljetničkog zatvora, a zabrana upravljanja motornim vozilom samo prema starijem maloljetniku. Maloljetniku ne mogu biti izrečene sigurnosne mjere kojima mu se zabranjuje obavljanje djelatnosti ili dužnosti odnosno nalaže udaljenje iz zajedničkog kućanstva.

(2) Sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti iz Kaznenog zakona („Narodne novine”, br. 110/97., 27/98., 50/2000., 129/2000., 51/2011., 111/2003., 190/2003., 105/2004., 84/2005., 71/2006., 110/2007., 152/2008. i 57/2011.) traju do prestanka razloga zbog kojih su primijenjene, ali u svakom slučaju do prestanka izvršenja kazne maloljetničkog zatvora, proteka vremena provjeravanja primjenom pridržaja izricanja maloljetničkog zatvora i izvršenja odgojnih mjera. U svim slučajevima sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti ne mogu trajati dulje od tri godine.

(3) Na trajanje i ispitivanje opravdanosti primjene sigurnosnih mjera iz Kaznenog zakona („Narodne novine”, br. 125/11) primjenjuju se odredbe tog zakona, a odlučuje sud za mladež koji je u prvom stupnju donio odluku o sigurnosnoj mjeri.”

Članak 5.

U članku 33. stavku 1. u prvoj rečenici iza riječi: „dvadeset i jednu godinu života“ dodaju se riječi; „odgojna mjera upućivanja u disciplinski centar“.

Članak 6.

Članak 46. stavak 2. mijenja se i glasi :

„(2) O žalbi protiv rješenja suca za mladež općinskog suda kojim je odbijen prijedlog državnog odvjetnika za provođenje dokaznog ročišta, odlučuje vijeće za mladež općinskog suda iz članka 45. stavka 2. ovog Zakona. O žalbi protiv rješenja suca za mladež županijskog suda kojim je odbijen prijedlog državnog odvjetnika za provođenje dokaznog ročišta, odlučuje vijeće za mladež županijskog suda iz članka 45. stavka 4. ovog Zakona.“

Članak 7.

U naslovu članka 63. riječi: „i pritvor“ brišu se.

U članku 63. stavku 2. prva rečenica mijenja se i glasi: “Državni odvjetnik može naložiti da se uhićenog maloljetnika pusti na slobodu ili dovede sucu za mladež radi ispitivanja.”

Članak 8.

U članku 76. stavku 1. iza riječi: „opasnost od odgode“ dodaju se riječi: „i ako je ispitan prema članku 63. ovog Zakona.“

Članak 9.

U članku 82. stavku 1. druga rečenica mijenja se i glasi: „Prije stavljanja prijedloga maloljetnik mora biti ispitan.“

Članak 10.

U članku 88. stavku 3. iza riječi: „opravdavaju primjenu izrečene odgojne mjere“ dodaje se zarez i riječi: „neovisno o odricanju od prava na žalbu.“

Članak 11.

U članku 91. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Ako drugostupanjski sud ukine odluku suda prvog stupnja, a maloljetnik se nalazi na izvršavanju zavodske odgojne mjere prije njezine pravomoćnosti (članak 90. stavak 4. ovog Zakona), ispitat će postoje li razlozi za privremeni smještaj maloljetnika u ustanovu socijalne skrbi (članak 65. ovog Zakona) ili istražni zatvor (članak 66. ovog Zakona) i o tome donijeti rješenje ili će naložiti da se maloljetnika odmah pusti na slobodu.“

Članak 12.

U članku 99. iza stavka 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

„(7) Rješenje o uvjetnom otpustu s izvršavanja zavodske odgojne mjere sud za mladež će po pravomoćnosti dostaviti ustanovi, odnosno tijelu u kojem se odgojna mjera izvršavala te policijskoj upravi mjesta prebivališta, odnosno boravišta maloljetnika.“

Članak 13.

U članku 103. stavku 2. riječi: „ravnatelja kaznenog zavoda“ zamjenjuju se riječima: „upravitelja kaznionice“.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Kaznionica će uvjetno otpustiti maloljetnika najkasnije u roku tri dana od saznanja o pravomoćnoj odluci.“

Članak 14.

U članku 105. stavku 1. iza riječi: „navršio dvadeset i jednu godinu života,“ dodaju se riječi „odgojnu mjeru upućivanja u disciplinski centar“.

U stavku 2. u drugoj rečenici iza riječi: „ili uvjetnu osudu“ dodaju se riječi: „i kada je žalba izjavljena samo u njegovu korist“.

U stavku 4. riječi: „članka 10. stavka 1. do 9., članka 11. i 12., članka 15. do 31.“ zamjenjuju se riječima: „članka 10. do 31.“.

Članak 15.

U članku 106. stavku 3. riječi: „zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti“ zamjenjuju se riječima: „kojom se zabranjuje obavljanje djelatnosti ili dužnosti“.

Članak 16.

U članku 107. stavku 1. iza riječi: „odredbe članka 54. stavka 2.“ brišu se riječi: „4. i 5.“

Članak 17.

Članak 113. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Sudovi za mladež (članci 37. - 43. i članak 121.) sude i odraslim počiniteljima za sljedeća kaznena djela na štetu djece propisana Kaznenim zakonom:

1) Iz Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 110/97., 27/98., 50/2000., 129/2000., 51/2001., 111/2003., 190/2003., 105/2004., 84/2005., 71/2006., 110/2007., 152/2008. i 57/2011.)

-kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (Glava XIV),

-kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži (Glava XVI),

-teško ubojstvo (članak 91.),

-ćedomorstvo (članak 93.),

-sudjelovanje u samoubojstvu (članku 96.),

-protupravno oduzimanje slobode (članak 124.),

-otmica (članak 125.),

-zlostavljanje u obavljanju službe ili javne ovlasti (članak 127.),

-trgovanje ljudima i ropstvo (članak 175.),

-međunarodna prostitucija (članak 178.),

-prenošenje spolne bolesti (članak 239.),

-nasilničko ponašanje (članak 331.).

2) Iz Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 125/2011.)

-kaznena djela protiv života i tijela (Glava X),

-kaznena djela protiv spolne slobode (Glava XVI),

- kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XVII),
- kaznena djela protiv braka, obitelji i djece (Glava XVIII),
- mučenje i drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje (članak 104.),
- ropstvo (članak 105.),
- trgovanje ljudima (članak 106.),
- protupravno oduzimanje slobode (članak 136.),
- otmica (članak 137.),
- širenje i prenošenje zarazne bolesti (članak 180.).

Članak 18.

U članku 120. iza broja „do 43.“ dodaju se riječi „i članka 59.“

Članak 19.

U članak 125. stavku 1. točki 2. brišu se riječi: „ustanovljavanju, strukturiranju i“.

Članak 20.

U cijelom tekstu Zakona riječi: „zavod za socijalnu skrb u županiji“ zamjenjuju se riječima: „centar za socijalnu skrb“ u odgovarajućem broju i padežu.

Članak 21.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 01. siječnja 2013.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

U članku 1. Nacrta prijedloga Zakona (članak 10. stavak 9. ZSM/11), precizirano je tko provodi izvršenje posebne obveze iz članka 10. stavka 2. točke 14. ZSM (da se radi provjere znanja prometnih propisa uputi u nadležnu ustanovu za osposobljavanje vozača). Iz članka 206. stavka 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama („Narodne novine“, br. 67/08) proizlazi da su poslovi organiziranja i provođenja vozačkih ispita odnosno provjere stručne osposobljenosti vozača povjerene ovlaštenoj stručnoj organizaciji. Slijedom toga, sud za mladež će pravomoćnu odluku kojom je maloljetniku izrečena posebna obveza da se radi provjere znanja prometnih propisa uputi u nadležnu ustanovu za osposobljavanje vozača dostaviti ovlaštenoj stručnoj organizaciji, a to je i u skladu s Pravilnikom o načinu obavljanja i organiziranja vozačkih ispita te načinu izdavanja i oduzimanja dopuštenja ovlaštenom ispitivaču („Narodne novine“, br. 155/08.). Ovlaštena stručna organizacija koja vrši provjeru znanja prometnih propisa u Republici Hrvatskoj je Hrvatski autoklub. Iz navedenih razloga, brisan je dosadašnji tekst članka 10. stavka 9. iz kojeg je proizlazilo da obvezu iz članka 10. stavka 2. točke 14. ZSM/11 nadzire policija.

Članak 2.

U članku 2. Nacrta prijedloga Zakona koji se odnosi na članak 25. stavak 3. ZSM/11 koji propisuje odmjeravanje kazne maloljetničkog zatvora, riječi „(članak 56. Kaznenog zakona)“ zamijenjene su riječima „(prema kaznenom zakonu)“, a što je bilo potrebno s obzirom da 1. siječnja 2013. stupa na snagu novi Kazneni zakon („Narodne novine“, br. 125/11). Naime, kako će se u praksi primjenjivati KZ/11, ali i odredbe KZ/97 to u izričaju odredbe nije navedena numeracija odgovarajućeg članka.

Članak 3.

U članku 3. Nacrta prijedloga Zakona precizirana je odredba članka 29. stavka 3. ZSM/11, koji propisuje naknadno izricanje maloljetničkog zatvora dodavanjem riječi „iz članka 26. ovog Zakona“. Naime, specifičnost kod izricanja maloljetničkog zatvora za stjecaj kaznenih djela (članak 26. ZSM/11) je da sud izriče jedinstvenu kaznu maloljetničkog zatvora bez prethodnog utvrđivanja kazne za svako pojedino djelo. Na navedeni način izbjegnuta je opasnost koja je postojala u važećem izričaju ove odredbe da se primjeni odredba o stjecaju koja se primjenjuju kod punoljetnih počinitelja kaznenih djela.

Članak 4.

Člankom 4. Nacrta prijedloga Zakona izmijenjen je dosadašnji članak 31. ZSM/11 koji propisuje primjenu sigurnosnih mjera prema maloljetnicima. Sada ovaj članak ima tri stavka, za razliku od dosadašnjeg članka koji je imao dva stavka. U izmijenjenom stavku 1. propisano je koje se sigurnosne mjere mogu, odnosno ne mogu izreći maloljetniku uz odgojnu mjeru ili kaznu maloljetničkog zatvora. U izmijenjenom stavku 2. precizirano je trajanje sigurnosnih mjera koje su propisane u KZ/97, dok je u novom stavku 3. propisano da se na trajanje i ispitivanje opravdanosti primjene sigurnosnih mjera iz KZ/11 primjenjuju odredbe tog zakona. Na navedeni način koncipirana zakonska odredba omogućava primjenu važećih

propisa KZ/97 i nakon što KZ/11 1. siječnja 2013. stupi na snagu, a čime će se ujedno izbjeći eventualni problemi u praksi glede dvojbe koji zakon primijeniti u pojedinom kaznenom predmetu.

Članak 5.

Člankom 5. Nacrta prijedloga Zakona (članak 33. stavak 1. ZSM/11) sada je moguće punoljetnoj osobi za kazneno djelo što ga je počinila kao stariji maloljetnik i koja u vrijeme suđenja nije navršila dvadeset i jednu godinu života, izreći i odgojnu mjeru upućivanja u disciplinski centar. Na navedeni način je u odnosu na svakog punoljetnika omogućena bolja individualizacija sankcije, kao i mogućnost primjene odredbe članka 14. ZSM, u slučaju kada punoljetna osoba svojom krivnjom ne izvršava izrečene posebne obveze ili odbija ili na drugi način ometa izvršavanje odgojne mjere pojačanog nadzora.

Članak 6.

U članku 6. Nacrta prijedloga Zakona izmijenjen je stavak 2. dosadašnjeg članka 46. ZSM/11 na način da sada propisuje nadležnost suda koji odlučuje o žalbi protiv rješenja suca za mladež kojim je odbijen prijedlog državnog odvjetnika za provođenje dokaznog ročišta (članak 77. stavak 2. ZSM), dok je prije odlučivao o neslaganju između suca za mladež i državnog odvjetnika. Naime, dokazno ročište je nova ustanova uvedena ZKP/08 („Narodne novine“, br. 152/08., 76/09. i 80/11.).

Članak 7.

Člankom 7. Nacrta prijedloga Zakona precizirana je odredba članka 63. ZSM/11. U naslovu članka 63. ZSM brisane su riječi „i pritvor“ budući izričaj ovog članka naglasak stavlja na uhićenje maloljetnika, odnosno postupak nakon njegovog uhićenja. Izmjenom prve rečenice stavka 2. ovog članka propisane su alternativne mogućnosti državnog odvjetnika nakon što je od pritvorskog nadzornika obaviješten o uhićenju maloljetnika. Propisano je da državni odvjetnik može pritvorskom nadzorniku naložiti da uhićenog maloljetnika odmah pusti na slobodu ili radi ispitivanja dovede sucu za mladež. Na navedeni način otklonit će se poteškoće u praksi. Naime, nerijetko se događalo da je državni odvjetnik nakon što je po pritvorskom nadzorniku bio obaviješten da je maloljetnik uhićen i nakon što je izvršio uvid u po policiji dostavljenu kaznenu prijavu, nalagao da se uhićeni maloljetnik obvezno dovede sucu za mladež radi ispitivanja i u slučajevima kada neće predlagati određivanje pritvora ili istražnog zatvora.

Članak 8.

U članku 8. Nacrta prijedloga Zakona dodavanjem riječi „i ako je ispitan prema članku 63. ovog Zakona“ preciziran je postupak državnog odvjetnika u prethodnom postupku ispitivanje maloljetnika kao prva dokazna radnja. Na navedeni način otkloniti će se uočeni problemi u praksi. Naime, praksa je pokazala da je unatoč tome što je maloljetnik bio ispitan po članku 63. ZSM, nerijetko je državni odvjetnik ponovo provodio ispitivanje.

Članak 9.

Članak 9. Nacrta prijedloga Zakona odnosi se na članak 82. stavak 1. ZSM/11 – tzv. neposredni prijedlog. Izričajem „Prije stavljanja prijedloga maloljetnik mora biti ispitan“, a kojim je izmijenjena druga rečenica dosadašnjeg stavka 1. otklanja se potreba ponovnog ispitivanja maloljetnika od strane državnog odvjetnika, ako je već bio ispitan od strane suca za mladež (članak 63. ZSM).

Članak 10.

Člankom 10. Nacrta prijedloga Zakona, dodavanjem riječi „neovisno o odricanju od prava na žalbu“ precizirana je odredba članka 88. stavka 3. ZSM/11 na način da je propisano da sud u slučaju kada se maloljetnik odrekao prava na žalbu protiv rješenja vijeća o izrečenoj odgojnoj mjeri, rješenje mora obrazložiti. U obrazloženju rješenja osim navođenja opisa kaznenog djela za koje se maloljetniku izriče odgojna mjera, potrebno je navesti i okolnosti koje opravdavaju izbor odgojene mjere, odnosno razloge kojima se sud rukovodio prilikom izricanja odgojene mjere.

Članak 11.

Člankom 11. Nacrta prijedloga Zakona propisano je da članak 91. ZSM/11 sada ima tri stavka. U stavku 3. propisan je postupak suda drugog stupnja povodom podnesene žalbe maloljetnika koji se već nalazi na izvršavanju zavodske odgojne mjere prije njezine pravomoćnosti. Propisuje se da će drugostupanjski sud u slučaju ukidanja odluke suda prvog stupnja ispitati postojanje razloga za privremeni smještaj maloljetnika u ustanovu socijalne skrbi (članak 65. ZSM) ili istražni zatvor (članak 66. ZSM) i o tome donijeti rješenje ili će naložiti da se pusti na slobodu. Na taj način otklonit će se uočeno postupanje u praksi, da je maloljetnik usprkos ukinutoj odluci i nadalje neosnovano i nezakonito ostajao u odgojnom zavodu.

Članak 12.

U članku 12. Nacrta prijedloga Zakona, dodan je u članku 99. ZSM/11 stavak 7. On propisuje kome sve sud dostavlja rješenje o uvjetnim otpustu s izvršavanja zavodske odgojne mjere.

Članak 13.

U članku 13. Nacrta prijedloga Zakona (članak 103. stavak 2. ZSM/11), usklađivanjem s odredbom članka 24. Zakona o izvršavanju kazne zatvora („Narodne novine“, br.190/03) propisano je da kaznionicom upravlja upravitelj. Također je u ovom članku dodan novi stavak 5. koji propisuje rok u kojem kaznionica mora otpustiti maloljetnika koji je pravomoćnom sudskom odlukom uvjetno otpušten s izdržavanja kazne maloljetničkog zatvora.

Članak 14.

Člankom 14. Nacrta prijedloga Zakona u članku 105. stavku 1. ZSM/11 propisano je da sud može mlađem punoljetniku ako on u vrijeme suđenja nije navršio 21 godinu života izreći i

odgojnu mjeru upućivanja u disciplinski centar. Na navedeni način je u odnosu na svakog mlađeg punoljetnika omogućena bolja individualizacija sankcije, kao i mogućnost primjene odredbe članka 14. ZSM, u slučaju kada svojom krivnjom ne izvršava izrečene mu posebne obveze ili odbija ili na drugi način ometa izvršavanje odgojne mjere pojačanog nadzora.

Izmjenom stavka 2. članka 105. ZSM/11, odnosno propisivanjem da sud može mlađem punoljetniku koji je u vrijeme suđenja navršio 23 godine života izreći kaznu zatvora ili uvjetnu osudu i kada je samo on izjavio žalbu, omogućena je u potpunosti primjena temeljne odredbe Kaznenog zakona o primijeni kaznenopravne prisile prema svakom tko svojim ponašanjem povrjeđuje ili ugrožava osobne slobode i prava čovjeka te druga prava i društvene vrijednosti zajamčene i zaštićene Ustavom Republike Hrvatske i međunarodnim pravom. Dakle, u situaciji kada je mlađi punoljetnik izišao iz sfere primjene maloljetničkog sudovanja ima se na njega primijeniti opće pravo.

U stavku 4. članka 105. ZSM/11 s obzirom da je izmjenom u stavku 1. istog članka sada moguće mlađem punoljetniku, ako u vrijeme suđenja nije navršio 21 godinu života izreći i odgojnu mjeru upućivanja u disciplinski centar, bilo je potrebno navesti i odredbe članka 13. i 14. ZSM/11. Iz tog razloga preciziran je izričaj stavka 4. navođenjem riječi „članka 10. do 31.“, budući će se primjenjivati sve odredbe, od članka 10 do članka 31.

Članak 15.

Člankom 15. Nacrta prijedloga Zakona precizirana je odredba članak 106. stavka 3. ZSM/11 u skladu s odredbom članka 71. KZ/11 koja propisuje sigurnosnu mjeru zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti. Naime, izričaj „djelatnost“ najširi je pojam, koji obuhvaća i raniji pojam „zvanje“.

Članak 16.

Člankom 16. Nacrta prijedloga Zakona precizirana je odredba članka 107. stavka 2. ZSM/11. Ova odredba propisuje da se prema mlađem punoljetniku postupak provodi prema odredbama općeg prava te da će se odgovarajuće odredbe ZSM primjenjivati, ako u vrijeme suđenja nije navršio dvadeset i tri godine života. Tako će se u slučaju primjene maloljetničkog kaznenog prava, između ostalih odredbi, primijeniti i odredba članka 54. (branitelj) koji sada, isključenjem primjene stavka 4. i 5. tog članka ne mora imati izražene sklonosti i osnovna znanja iz područja odgoja i skrbi za mlade.

Članak 17.

Radi usklađivanja sa odredbama KZ/11, člankom 17. Nacrta prijedloga Zakona izmijenjen je dosadašnji članak 113. ZSM/11. Uz katalog kaznenih djela na štetu djece, propisanih KZ/97 (točka 1 stavak 3) sada je u točki 2. propisan i katalog kaznenih djela na štetu djece propisanih KZ/11. Na navedeni način izbjeći će se poteškoće u praksi glede primjene odgovarajućeg zakona u odnosu na svaki pojedini slučaj. Osobito kod kaznenih djela koja zadiru u seksualnu sferu, propisanih u glavama šesnaest i sedamnaest KZ/11 koja su u odnosu na istovrsna kaznena djela iz KZ/97 pretrpjela značajne izmjene.

U stavku 3. ispred riječi „odraslim počiniteljima“ dodan je veznik „i“ radi preciziranja zakonskog teksta.

Članak 18.

Člankom 18. Nacrta prijedloga Zakona precizirana je odredba članka 120. ZSM/11. Osim odredbi koje se odnose na ustrojstvo, nadležnost i sastav suda za mladež, a koje se na odgovarajući način primjenjuju u suđenju za kaznena djela iz članka 113. ZSM sada je dodatno propisana i hitnost u postupanju svih tijela koja sudjeluju u tom postupku (članak 59 ZSM).

Članak 19.

Člankom 19. Nacrta prijedloga Zakona koji se odnosi na članak 125. stavak 1. točka 2. brisane su riječi „ustanovljavanju, strukturiranju i“ iz razloga što je važeća odredba propisivala ideju zatvorenih zavodskih ustanova s posebnim naglaskom na njihovom ustanovljavanju. S obzirom da se do sada nisu stekli materijalni, prostorni i kadrovski uvjeti za ustanovljavanje zatvorenih zavodskih ustanova već je potrebno u okviru postojećih kapaciteta zatvorskog sustava iznaći mogućnosti koje će omogućiti tretman maloljetnika kada postoje uvjeti za određivanje istražnog zatvora, bilo je potrebno brisati riječ „ustanovljavanje“. Naime, ova kategorija počinitelja kaznenih djela zahtjeva specifične uvjete boravka u prostoru i sa sadržajima prilagođenim njihovoj dobi, a to znači da za vrijeme trajanja istražnog zatvora prema maloljetniku on mora biti obuhvaćen odgojnim radom. Upravo zbog toga potrebno je i nadalje ustrajati na ostvarenju svih uvjeta za ustanovljavanje zatvorenih zavodskih ustanova.

Brisana je i riječ „strukturiranje“, jer se ona odnosi na uvjete smještaja maloljetnika, program rada, kadrovske kapacitete i sve drugo što je potrebno za boravak maloljetnika u zatvorenoj zavodskoj ustanovi kada postoje uvjeti za određivanje istražnog zatvora, a čemu postojeći zatvorski kapaciteti, a čemu postojeći zatvorski kapaciteti za sada udovoljavaju.

Članak 20.

Člankom 20. Nacrta prijedloga Zakona propisano je da se u cijelom tekstu Zakona umjesto riječi „zavod za socijalnu skrb u županiji“ koriste riječi „centar za socijalnu skrb“, a što je u skladu s Zakonom o socijalnoj skrbi.

Članak 21.

Člankom 21. Nacrta prijedloga Zakona propisano je stupanje na snagu ovog Zakona koji stupa na snagu kada i novi Kazneni zakon.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Posebne obveze

Članak 10.

(1) Sud maloljetniku izriče jednu ili više posebnih obveza, ako ocijeni da je primjerenim nalogima ili zabranama potrebno utjecati na maloljetnika i njegovo ponašanje.

(2) Sud može maloljetniku izreći obvezu:

1) da se ispriča oštećeniku,

2) da prema vlastitim mogućnostima popravi štetu nanесenu kaznenim djelom,

3) da redovito pohađa školu,

4) da ne izostaje s radnog mjesta,

5) da se osposobljava za zanimanje koje odgovara njegovim sposobnostima i sklonostima,

6) da prihvati zaposlenje i u njemu ustraje,

7) da raspolaže prihodima uz nadzor i savjet voditelja odgojne mjere,

8) da se uključi u rad humanitarnih organizacija ili u poslove komunalnog ili ekološkog značenja,

9) da se suzdrži od posjećivanja određenih lokala, odnosno priredaba i klona društva određenih osoba koje na njega štetno utječu,

10) da se, uz suglasnost maloljetnikova zakonskog zastupnika, podvrgne stručnom medicinskom postupku ili postupku odvikavanja od droge ili drugih ovisnosti,

11) da se uključi u pojedinačni ili skupni psihosocijalni tretman u savjetovalištu za mlade,

12) da sudjeluje na tečajevima za stručno osposobljavanje,

13) da bez posebnog odobrenja zavoda za socijalnu skrb u županiji ne može trajnije napustiti mjesto prebivališta ili boravišta,

14) da se radi provjere znanja prometnih propisa uputi u nadležnu ustanovu za osposobljavanje vozača,

15) da se ne približava ili da ne uznemirava žrtvu,

16) druge obveze koje su primjerene s obzirom na počinjeno kazneno djelo, osobne i obiteljske prilike maloljetnika.

(3) Pri izboru pojedinih obveza sud će voditi računa i o spremnosti maloljetnika da surađuje u njihovu ostvarivanju kao i o tome da one budu prilagođene njemu i uvjetima u kojima živi.

(4) Maloljetniku se ne smiju postavljati nerazumne i nemoguće obveze.

(5) Izrečene obveze mogu trajati najdulje do jedne godine.

(6) Sud može izrečene obveze naknadno izmijeniti ili obustaviti.

(7) U okviru obveze iz točke 2. stavka 2. ovog članka sud će odrediti opseg, oblike i način popravljivanja štete, no pri tome osobni rad maloljetnika ne smije trajati više od šezdeset sati unutar roka od tri mjeseca i mora biti tako raspoređen da ne ometa maloljetnikovo školovanje ili zaposlenje.

(8) U okviru obveze iz točke 8. stavka 2. ovog članka sud smije odlučiti da maloljetnik radi najviše do stotinu i dvadeset sati u razdoblju od šest mjeseci, i to tako da se ne ometa maloljetnikovo školovanje ili zaposlenje.

(9) Zavod za socijalnu skrb u županiji prati ispunjenje obveza. Izvršenje obveza iz točke 2., 8. i 10. stavka 2. ovog članka provodi, uz nadzor i sudjelovanje suda, zavod za socijalnu skrb u županiji, a obveze iz točke 14. i 15. stavka 2. ovog članka nadzire policija.

(10) Pri određivanju obveza iz stavka 2. ovog članka sud će maloljetnika posebno upozoriti da zbog skrivljenog neispunjavanja obveza može biti upućen u disciplinski centar.

Odmjeravanje kazne maloljetničkog zatvora

Članak 25.

(1) Maloljetnički zatvor ne može biti kraći od šest mjeseci ni dulji od pet godina, a izriče se na pune godine i mjesece. Ako je za kazneno djelo propisana kazna dugotrajnog zatvora, ili se radi o stjecaju najmanje dva kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od deset godina, maloljetnički zatvor može trajati do deset godina.

(2) Sud ne može maloljetnički zatvor odmjeriti u duljem trajanju od propisane kazne za počinjeno djelo, ali nije obvezan na najmanju propisanu mjeru te kazne.

(3) Pri odmjeravanju kazne maloljetničkog zatvora sud će uzeti u obzir sve okolnosti koje utječu na visinu kazne (članak 56. Kaznenog zakona), imajući pritom posebno na umu stupanj zrelosti maloljetnika, vrijeme koje je potrebno za njegov odgoj, obrazovanje i stručno osposobljavanje.

(4) Svako lišenje slobode u svezi s kaznenim djelom uračunava se u izrečenu kaznu maloljetničkog zatvora.

Naknadno izricanje maloljetničkog zatvora

Članak 29.

(1) Maloljetniku kojem je pridržano izricanje kazne maloljetničkog zatvora sud će, koji vodi postupak zbog novog kaznenog djela počinjenog prije isteka vremena provjeravanja, izreći kaznu za prije počinjeno kazneno djelo, ako ocijeni da je to potrebno radi odvratanja maloljetnika od daljnjih kaznenih djela.

(2) Sud može naknadno izreći maloljetnički zatvor maloljetniku koji se ustrajno suprotstavlja provođenju izrečene odgojne mjere ili se bez opravdanog razloga ne podvrgne sigurnosnoj mjeri izrečenoj uz pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora.

(3) Pri izricanju jedinstvene kazne postupit će se prema odredbama o odmjeravanju kazne za stjecaj kaznenih djela.

(4) Ako u slučaju iz stavka 1. i 2. ovog članka sud ne izrekne kaznu, odlučit će ostaju li na snazi izrečene odgojne mjere ili će izreći druge mjere.

(5) Kazna se može naknadno izreći najkasnije unutar jedne godine nakon protoka vremena provjeravanja.

Primjena sigurnosnih mjera prema maloljetnicima

Članak 31.

(1) Prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela sud može uz odgojnu mjeru ili kaznu maloljetničkog zatvora primijeniti sigurnosne mjere, osim sigurnosne mjere zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti. Sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom može biti primijenjena samo prema starijem maloljetniku.

(2) Sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti traju do prestanka razloga zbog kojih su primijenjene, ali u svakom slučaju do prestanka izvršenja kazne maloljetničkog zatvora, protoka vremena provjeravanja primjenom pridržaja izricanja maloljetničkog zatvora i izvršenja odgojnih mjera. U svim slučajevima sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti ne mogu trajati dulje od tri godine.

Djelo počinjeno u starijoj maloljetnosti

Članak 33.

(1) Punoljetnoj osobi može se za kazneno djelo koje je počinila kao stariji maloljetnik izreći odgojna mjera posebnih obveza, odgojna mjera pojačanog nadzora i kazna maloljetničkog zatvora, a ako počinitelj u vrijeme suđenja nije navršio dvadeset i jednu godinu života, i zavodska odgojna mjera. Prosuđujući hoće li i koju od ovih sankcija izreći, sud će uzeti u obzir sve okolnosti iz vremena počinjenja djela, osobito težinu i narav djela, vrijeme koje je proteklo od njegova počinjenja, ponašanje počinitelja, obiteljske prilike, kako se počinitelj uključio u redoviti život i svrhu što je treba postići tim sankcijama. Izrečene odgojne mjere mogu trajati do navršene dvadeset treće godine života počinitelja.

(2) Iznimno od odredbe iz stavka 1. ovog članka punoljetnoj osobi koja je u vrijeme suđenja navršila dvadeset i jednu godinu života, sud može umjesto maloljetničkog zatvora izreći kaznu zatvora. Ako je osoba u vrijeme suđenja navršila dvadeset i tri godine života, sud će umjesto maloljetničkog zatvora izreći kaznu zatvora ili uvjetnu osudu. Kod izricanja kazne zatvora sud će kaznu zatvora odmjeriti u granicama propisanim u članku 25. ovog Zakona, a za stjecaj kaznenih djela i prema članku 26. stavku 1. ovog Zakona. Kazna zatvora ima glede rehabilitacije i pravnih posljedica osude isti pravni učinak kao i kazna maloljetničkog zatvora.

Članak 46.

(1) Vijeće za mladež općinskog suda u sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, odnosno vijeće za mladež županijskog suda u sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, odlučuje izvan sjednice vijeća i izvan rasprave (članak 45. stavak 2., odnosno članak 45. i stavak 4. u slučajevima kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano odlučivanje izvanraspravnog vijeća općinskog suda, odnosno izvanraspravnog vijeća županijskog suda.

(2) O žalbi protiv rješenja suca za mladež općinskog suda, o neslaganju između suca za mladež općinskog suda i državnog odvjetnika odlučuje vijeće za mladež općinskog suda iz članka 45. stavka 2. ovog Zakona. O žalbi protiv rješenja suca za mladež županijskog suda, o neslaganju između suca za mladež županijskog suda i državnog odvjetnika odlučuje vijeće za mladež županijskog suda iz članka 45. stavka 4. ovog Zakona.

(3) Vijeće za mladež županijskog suda u sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, i vijeće za mladež Vrhovnog suda Republike Hrvatske u sastavu od tri suca, odlučuje u slučajevima kad je ovim Zakonom propisano da odlučuje vijeće za mladež višeg suda.

Uhićenje i pritvor

Članak 63.

(1) Policija je ovlaštena uhititi maloljetnika pod uvjetima određenim u članku 107. Zakona o kaznenom postupku i mora ga odmah, a najkasnije u roku iz članka 109. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku dovesti pritvorskom nadzorniku ili ga pustiti na slobodu. O uhićenju pritvorski nadzornik odmah obavještava suca za mladež, državnog odvjetnika, maloljetnikove roditelje, odnosno skrbnika i zavod za socijalnu skrb u županiji i to istodobno unosi u odgovarajuću evidenciju.

(2) Po nalogu državnog odvjetnika policija će uhićenog maloljetnika dovesti sucu za mladež radi ispitivanja. Sudac za mladež dužan je ispitati uhićenog maloljetnika u roku od dvanaest sati od predaje pritvorskom nadzorniku. Tom ispitivanju obvezno prisustvuju državni odvjetnik i branitelj.

(3) Odmah nakon ispitivanja sudac za mladež će na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika odrediti pritvor ili istražni zatvor ili će uhićenog maloljetnika pustiti na slobodu.

(4) Protiv rješenja suca za mladež o određivanju pritvora ili odbijanju prijedloga državnog odvjetnika za određivanje pritvora, pritvorenik i državni odvjetnik imaju pravo žalbe u roku od šest sati, a o žalbi odlučuje vijeće iz članka 45. stavka 2., odnosno članka 45. stavka 4. ovog Zakona u roku od osam sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Maloljetnik će u pritvorskoj jedinici biti odvojen od punoljetnih uhićenika.

(6) Pritvorski nadzornik će maloljetnika odmah pustiti na slobodu ako to naloži državni odvjetnik ili ako maloljetnik nije ispitan u roku iz stavka 2. ovog članka. Maloljetnik će biti pušten na slobodu ako u roku od dvadeset sati od trenutka predaje pritvorskom nadzorniku prema maloljetniku nije određen pritvor ili istražni zatvor.

(7) Ako zbog okolnosti ne može postupati sudac za mladež, radnje iz ovog članka poduzet će sudac istrage i o tome obavijestiti suca za mladež.

Članak 76.

(1) Ispitivanje maloljetnika je prva dokazna radnja koju će provesti državni odvjetnik, osim dokaznih radnji za koje postoji opasnost od odgode.

(2) Svako ispitivanje maloljetnika koje provodi državni odvjetnik snima se audio-video uređajem.

(3) Ako je ispitivanje maloljetnika provedeno protivno stavku 2. ovog članka zapisnik o ispitivanju maloljetnika ne može biti upotrijebljen kao dokaz.

Članak 82.

(1) Državni odvjetnik podnosi obrazloženi prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije kad prikupljeni podaci koji se odnose na kazneno djelo i na maloljetnikovu ličnost daju dovoljno osnove za stavljanje takva prijedloga. Prije stavljanja prijedloga državni odvjetnik mora ispitati maloljetnika.

(2) Prijedlog državnog odvjetnika za izricanje maloljetničke sankcije treba sadržavati podatke iz članka 342. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku, podatke o ličnosti maloljetnika i prijedlog da se maloljetnik kazni, odnosno da se prema njemu primijeni odgojna mjera.

(3) Bitni sadržaj prikupljenih podataka o ličnosti maloljetnika (članak 78.) valja izložiti tako da to, koliko je moguće, ne djeluje štetno na maloljetnikov odgoj.

Članak 88.

(1) Vijeće nije vezano za prijedlog državnog odvjetnika pri odlučivanju hoće li prema maloljetniku izreći kaznu ili odgojnu mjeru.

(2) Vijeće će rješenjem obustaviti postupak u slučajevima kada sud donosi presudu kojom se optužba odbija (članak 452. točke 3. do 6. zakona o kaznenom postupku), ili kojom se optuženik oslobađa od optužbe (članak 453. Zakona o kaznenom postupku) i kad vijeće ustanovi da nije svrhovito izreći maloljetniku kaznu ili odgojnu mjeru.

(3) Vijeće donosi rješenje i kad izriče odgojnu mjeru maloljetniku. U izreci tog rješenja navodi se samo koja se mjera izriče, ali se maloljetnik neće oglašavati krivim za kazneno djelo koje mu se stavlja na teret. U obrazloženju rješenja navest će se opis djela i okolnosti koje opravdavaju primjenu izrečene odgojne mjere.

(4) Presuda kojom se maloljetniku izriče kazna ili pridržava izricanje kazne donosi se u obliku predviđenom za osuđujuću presudu.

(5) Razlozi za odluku iz stavka 3. i 4. ovog članka, koji bi mogli imati negativan učinak na maloljetnikov odgoj, neće se izložiti.

(6) Ako vijeće za mladež utvrdi da je za suđenje nadležno vijeće za mladež višeg suda, donijet će rješenje o ustupanju predmeta tom sudu.

(7) Predsjednik vijeća dužan je u roku od osam dana od dana proglašenja odluke izraditi pisanu presudu odnosno rješenje, a ako to iz opravdanih razloga nije bilo moguće, rok se može iznimno produljiti do petnaest dana, uz pisanu obrazloženu obavijest predsjedniku suda.

Članak 91.

(1) Drugostupanjski sud može preinačiti odluku suda prvoga stupnja izricanjem teže sankcije maloljetniku samo ako je to predloženo u žalbi.

(2) Ako prvostupanjskom odlukom nije izrečena kazna maloljetničkog zatvora ili zavodska mjera, drugostupanjsko vijeće može preinačiti prvostupanjsku presudu te izreći tu kaznu, odnosno mjeru. Protiv takve drugostupanjske odluke dopuštena je žalba u roku od osam dana trećestupanjskom sudu. Žalba se ne može podnijeti zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Članak 99.

(1) Kad je udovoljeno uvjetima predviđenim u ovom Zakonu za obustavu izvršenja odgojne mjere ili za zamjenu odgojne mjere (članak 15. stavak 3., članak 16. stavak 2., članak 17. stavak 4., članak 18. i 20.), ili za odluku prema članku 10. stavku 6., članku 13. stavku 5., članku 14. i 21. ovog Zakona, o tome odlučuje vijeće suda za mladež koji je u prvom stupnju donio rješenje o odgojnoj mjeri, po službenoj dužnosti ili na prijedlog maloljetnika ili njegovog zakonskog zastupnika, državnog odvjetnika, ravnatelja ustanove, upravitelja odgojnog zavoda, ili službe koja provodi pojačani nadzor nad maloljetnikom.

(2) Stručni suradnik u sudu obavlja po uputi suca pojedine radnje radi pripremanja odluke suda iz stavka 1. ovog članka.

(3) Prije donošenja odluke iz stavka 1. ovog članka sud će u sjednici vijeća, ispitati maloljetnika, roditelja ili skrbnika maloljetnika ili druge osobe, pročitati će pribavljena izvješća od ustanove u kojoj maloljetnik izvršava zavodsku mjeru, od zavoda za socijalnu skrb u županiji ili drugih tijela ili ustanova. O prijedlogu iz stavka 1. mišljenje će dati državni odvjetnik.

(4) Sjednicu vijeća iz stavka 3. ovog članka sud će održati u roku od 15 dana od podnesenog prijedloga.

(5) Prijedlog iz stavka 1. maloljetnik može ponovno staviti tek protekom roka od tri mjeseca.

(6) Protiv odluke iz stavka 1. ovoga članka žalbu mogu podnijeti osobe navedene u članku 90. stavku 1. i 2. ovog Zakona u roku od osam dana. O žalbi odlučuje vijeće za mladež višeg suda.

Članak 103.

(1) O uvjetnom otpustu maloljetnika s izdržavanja kazne maloljetničkog zatvora odlučuje županijski sud za mladež koji je izrekao kaznu maloljetničkog zatvora ili u čijem se sjedištu nalazi općinski sud koji je izrekao kaznu maloljetničkog zatvora.

(2) Sud odlučuje na temelju molbe maloljetnika, članova njegove uže obitelji, prijedloga ravnatelja kaznenog zavoda ili državnog odvjetnika. Po službenoj dužnosti sud će odlučiti o uvjetnom otpustu maloljetnika dva mjeseca prije dvije trećine izdržane kazne.

(3) Prije donošenja odluke sud će zatražiti mišljenje državnog odvjetnika te prema potrebi ispitati maloljetnika. Ispitivanje je obvezno ako se odlučuje o uvjetnom otpustu nakon dvije trećine izdržane kazne, osim ako je sud suglasan da se maloljetnika uvjetno otpusti.

(4) O opozivu uvjetnog otpusta odlučuje, nakon pribavljenog mišljenja državnog odvjetnika i ispitivanja maloljetnika, županijski sud za mladež koji je izrekao kaznu maloljetničkog zatvora ili u čijem se sjedištu nalazi općinski sud koji je izrekao kaznu maloljetničkog zatvora.

Primjena maloljetničkog prava

Članak 105.

(1) Mlađem punoljetniku može sud izreći odgojnu mjeru posebnih obveza, odgojnu mjeru pojačanog nadzora i kaznu maloljetničkog zatvora, a ako počinitelj u vrijeme suđenja nije navršio dvadeset i jednu godinu života, i zavodsku odgojnu mjeru. Sud će izreći maloljetničku sankciju kad se s obzirom na vrstu kaznenog djela i način njegova izvršenja zaključi da je ono u velikoj mjeri odraz životne dobi počinitelja, a okolnosti koje se odnose na njegovu ličnost opravdavaju uvjerenje da će se svrha sankcija postići izricanjem odgojnih mjera ili kazne maloljetničkog zatvora. Izrečena odgojna mjera može trajati najdulje do počiniteljeve navršene dvadeset treće godine života.

(2) Mlađem punoljetniku koji je u vrijeme suđenja navršio dvadeset i jednu godinu života sud može umjesto maloljetničkog zatvora izreći kaznu zatvora. Ako je počinitelj u vrijeme suđenja navršio dvadeset i tri godine života, sud će umjesto maloljetničkog zatvora izreći kaznu zatvora ili uvjetnu osudu. Kod izricanja kazne zatvora sud će kaznu zatvora odmjeriti u granicama propisanim u članku 25. ovog Zakona, a za stjecaj kaznenih djela i prema članku 26. stavku 1. ovog Zakona. Kazna zatvora ima glede rehabilitacije i pravnih posljedica osude isti pravni učinak kao i kazna maloljetničkog zatvora.

(3) U slučajevima izricanja odgojnih mjera i maloljetničkog zatvora, prema mlađem punoljetniku mogu se primijeniti sigurnosne mjere pod istim uvjetima kao i maloljetnicima (članak 31.).

(4) Kad sud mlađem punoljetniku izrekne sankciju primjenom stavka 1. ovog članka, na odgovarajući način primijenit će i odredbe članka 6. i 8., članka 10. stavka 1. do 9., članka 11. i 12., članka 15. do 31. i članka 34. ovog Zakona.

Primjena općeg kaznenog prava

Članak 106.

(1) Kada na osobu koja je kazneno djelo počinila kao mlađi punoljetnik primjenjuje odredbe Kaznenog zakona i kazneno pravne odredbe drugih zakona Republike Hrvatske (opće kazneno pravo), sud može, u granicama ublažavanja kazne, izreći kaznu blažu od propisane.

(2) Osobi koja je kazneno djelo počinila kao mlađi punoljetnik ne može se izreći kazna zatvora u trajanju duljem od petnaest godina, osim za djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora ili za stjecaj najmanje dva kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora dulja od deset godina.

(3) Prema osobi koja je kazneno djelo počinila kao mlađi punoljetnik ne može se primijeniti sigurnosna mjera zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti.

Članak 107.

(1) Kazneni postupak prema mlađem punoljetniku provodi se prema odredbama Zakona o kaznenom postupku s tim da se u postupku prema počinitelju koji u vrijeme suđenja nije navršio dvadeset i tri godine života odgovarajuće primjenjuju odredbe članka 56., članka 58., članka 74. stavka 1. i članka 78. ovog Zakona, a u slučaju primjene maloljetničkoga kaznenog prava (članak 105.), odgovarajuće vrijede i odredbe članka 54. stavka 2., 4. i 5., članka 57. i 59., članka 60. stavka 2. i 3., članka 67. stavka 1. i 3., članaka 71. do 73., članka 89. i 93. ovog Zakona.

(2) U jedinstvenom postupku prema mlađem punoljetniku s postupkom protiv odrasle osobe (članak 25. Zakona o kaznenom postupku) primjenjuju se glede mlađeg punoljetnika odredbe stavka 1. ovog članka. Za suđenje je nadležan sud po općim propisima.

(3) U kaznenom postupku u slučaju iz stavka 1. ovog članka postupaju državni odvjetnik za mladež i sudac istrage za mladež (članak 42.).

Članak 113.

(1) Odredbe ovog dijela Zakona primjenjuju se na kaznenopravnu zaštitu djece.

(2) Dijete u smislu stavka 1. ovoga članka je osoba koja u vrijeme počinjenja kaznenog djela nije navršila osamnaest godina.

(3) Sudovi za mladež (članci 37. – 43. i članak 121.) sude odraslim počiniteljima za sljedeća kaznena djela na štetu djece propisana Kaznenim zakonom:

- protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (Glava XIV),
- protiv braka, obitelji i mladeži (Glava XVI),
- teško ubojstvo (članak 91.),
- ćedomorstvo (članak 93.),
- sudjelovanje u samoubojstvu (članak 96.),
- protupravno oduzimanje slobode (članak 124.),
- otmica (članak 125.),
- zlostavljanje u obavljanju službe ili javne ovlasti (Članak 127.),
- trgovanje ljudima i ropstvo (članak 175.),
- međunarodna prostitucija (članak 178.),
- prenošenje spolne bolesti (članak 239.),
- nasilničko ponašanje (članak 331.).

(4) U jedinstvenom postupku za neko kazneno djelo iz ovog članka i za neko drugo kazneno djelo nadležan je sud za mladež.

Članak 120.

Odredbe članka 37. do 43. ovog Zakona odgovarajuće vrijede u suđenju za kaznena djela iz članka 113. ovog Zakona.

Članak 125.

(1) U skladu s odredbama ovog Zakona, nadležni ministri donijet će u roku od šest mjeseci od njegovog stupanja na snagu, sljedeće propise:

1) ministar nadležan za unutarnje poslove donijet će provedbeni propis o zaprimanju i posebnom postupanju s maloljetnikom kao uhićenikom u pritvorskoj policijskoj jedinici (članak 63.),

2) ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će provedbeni propis o ustanovljavanju, strukturiranju i uvjetima smještaja maloljetnika u zatvorenu zavodsku ustanovu kad postoje uvjeti za određivanje istražnog zatvora (članak 66. stavak 2. i 3.),

3) ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će provedbeni propis o kućnom redu u zatvorenim zavodskim ustanovama u kojima se smješta maloljetnik kad postoje uvjeti za određivanje istražnog zatvora (članak 66.),

4) ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će provedbeni propis o opremanju posebnih prostorija s tehničkim uređajima za audio-video snimanje ispitivanja djece (članak 115. stavak 2. i 3.),

5) ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će provedbeni propis o uvjetima koje moraju ispunjavati stručne osobe izvanpravne struke raspoređene na poslove maloljetničke delinkvencije i kaznenopravne zaštite djece u tijelima koja postupaju prema djeci i maloljetnicima i sistematizaciji njihovih poslova (članka 292. Zakona o kaznenom postupku),

6) ministar nadležan za poslove socijalne skrbi i ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će provedbeni propis o postupanju s podacima iz evidencije odgojnih mjera (članak 23.).

(2) U roku iz stavka 1. ovog članka Hrvatska odvjetnička komora sastavit će i objaviti listu odvjetnika s izraženim sklonostima i osnovnim znanjima u području odgoja i skrbi za mlade osobe (članak 54. stavak 4.).

Članak 128.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 01. siječnja 2013.